

Särvuxpedagogernas rikskonferens 2010

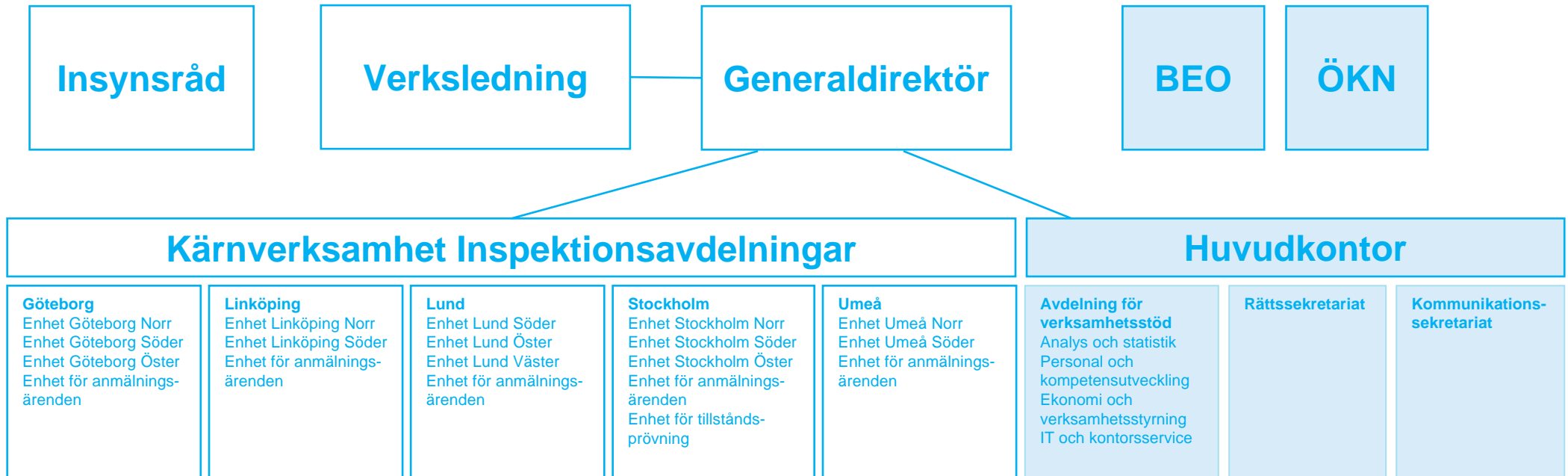
Skolinspektionens granskning av särskola och särvux

Åsa Rehnberg och Agneta Sandén

Skolinspektionens fokus

*Alla elevers och studerandes
rätt till en god utbildning i trygg
miljö*

Organisation

Länkar mellan Skolinspektionens verksamheter

- Regelbunden tillsyn
- Kvalitetsgranskning
- Anmälningssärenden
- Tillståndsprövning

Tillsyn av sÄrvux 2009

- De studerande får inte tillgÅng till gymnasial sÄrvux.
- Behovsinventering har inte gjorts.
- Undervisningen utgÅr inte frÅn kursplanen
- Betyg sÄtts inte
- SÄrvux erbjuds inte alls i kommunen

Kvalitetsgranskning

Undervisningen i svenska i grundskolan

Särvuxpedagogernas rikskonferens i Jönköping
30 september – 1 oktober 2010

Undervisningen i svenska i grundskolan

Områden som belyses vid presentationen

- Några avgränsningar
- Övergripande frågeställningar
- Genomförande och underlag
- Ämnet svenska i grundskolan
- Resultat

Några avgränsningar

Granskningen omfattar inte:

- Integrerade elever.
- Ämnet svenska som andraspråk.
- Berörda kommuners rutiner för utredning och beslut om mottagande i den obligatoriska särskolan.

Övergripande frågeställningar

- Arbetar skolan systematiskt för att ta reda på varje enskild elevs behov, förutsättningar och möjligheter?
- Utgår undervisningen från elevernas förutsättningar och fokuserar den på vad som är möjligt och utmanande för eleverna i lärandet?
- Följs elevernas kunskapsutveckling upp och bedöms i ämnet svenska utifrån den nationella kursplanens mål?

Genomförande och underlag

28 grundskolor, fyra dagar per skola. Ca 700 elever (ca 8 procent av alla elever i grundskolan).

- Observationer i undervisningen
- Intervjuer och samtal med lärare, elever och rektor
- Individuella utvecklingsplaner
- Uppgifter om lärares utbildning

*En referensgrupp har varit knuten till projektet.
Samråd med intresseorganisationer har genomförts.*

Ämnet svenska i grundskolan

Ämnets syfte

- Att utveckla förmågan att läsa, tala, lyssna, se och skriva

Ämnets karaktär och uppbyggnad

- Ett *kommunikationsämne*. *Språk och litteratur* är det centrala innehållet och ska behandlas som en *helhet*. Språk utvecklas i samspel med andra. När eleverna *använder* sitt språk kan de utveckla sina språkliga förmåga

Resultat

Det finns flera goda exempel där skolor omnämns i den övergripande rapporten

Behov av förbättringar och åtgärder.....

Resultat

att ta reda på elevers behov, förutsättningar och möjligheter

Nästan hälften av de granskade skolorna har inte fullt ut fungerande system för att ta reda på elevernas behov, förutsättningar och möjligheter

Resultat – undervisningens utformning

- Samtal, läsande, skrivande och andra uttrycksformer behöver vävas samman till en helhet där färdighetsträningen integreras i arbetet.
- En stor del av undervisningen är isolerad färdighetsträning där innehållet i elevernas arbetsuppgifter inte kopplas ihop till ett vidare sammanhang.
- Fragmentiserad undervisning – ”Göra-kultur”

Resultat – undervisningens utformning

Anpassningarna i undervisningen är inte tillräckligt språkutvecklande, t ex

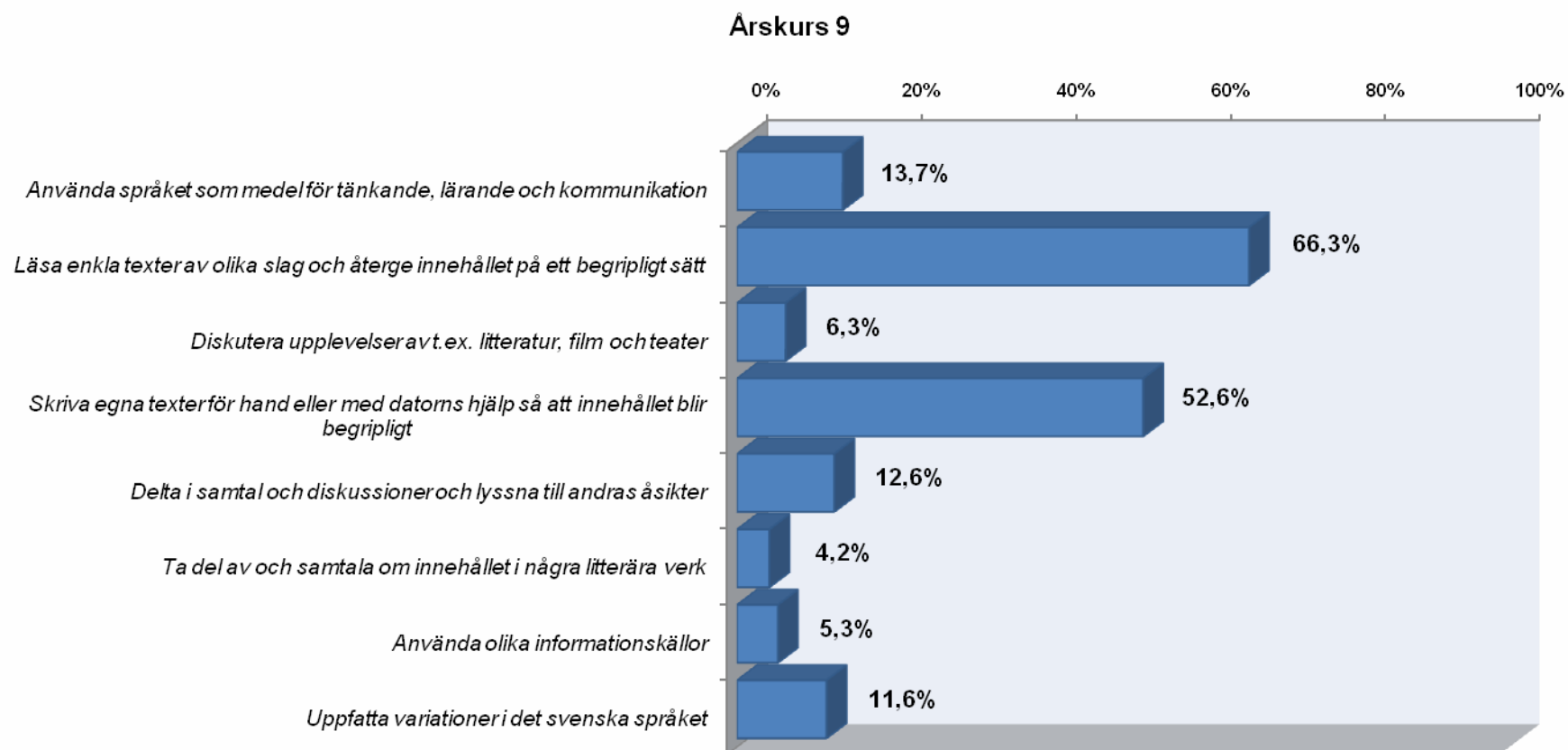
- Metoder och innehåll
- Alternativa verktyg i lärandet
- Balansgång mellan omsorg och krav, trygghet och utmaningar. Uppgifter är inte alltid tillräckligt utmanande.
”Svårt att veta vad som är lagom för var och en”. ”Det här har jag ju redan gjort, det här kan jag.”
- Eleverna ges inte tillräckliga möjligheter att **samspela** och kommunicera med varandra i lärandesituationer. Alternativ kompletterande kommunikation(AKK) behöver utvecklas.

Resultat – hur går det för eleverna?

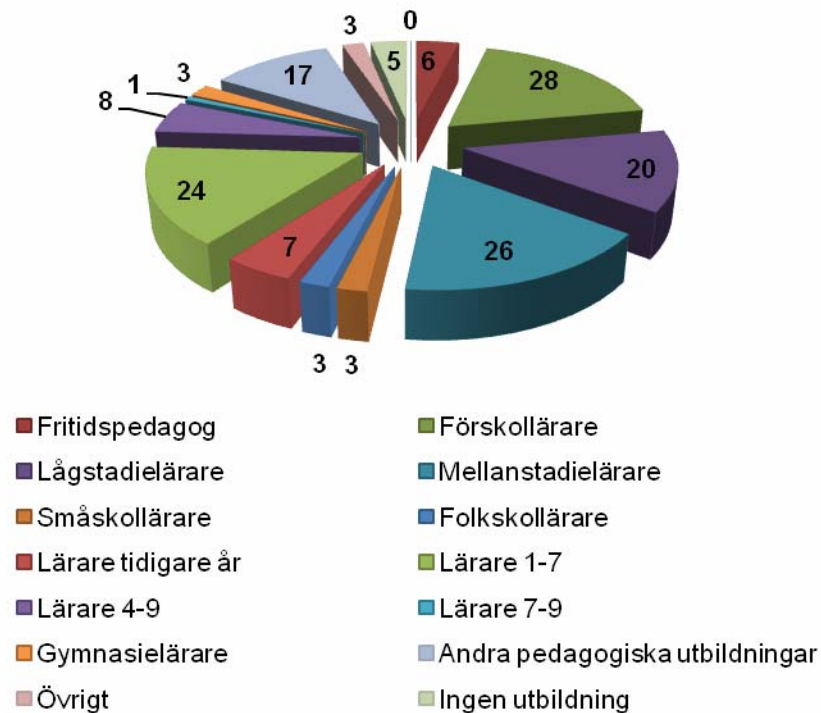
- Många skolor upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen i alla ämnen.
- Lärarna behöver utveckla arbetet med att följa upp och bedöma elevernas kunskapsutveckling i förhållande till nationella mål.
- Samtliga skolor saknar sammanställningar och analyser på skolnivå när det gäller vilka kunskapsresultat eleverna når i olika ämnen.

Resultat – hur går det för eleverna?

I vilken utsträckning relaterar de individuella utvecklingsplanerna till mål att uppnå i svenska?

Resultat – lärarnas utbildning

22 procent av lärarna som undervisar i svenska är förskollärare och fritidspedagoger. Ungefär varannan lärare som undervisar i svenska saknar utbildning för att undervisa i ämnet. Ungefär var tredje lärare är speciallärare/specialpedagog. Många lärare har gått olika kurser (tecken som stöd, autism m.m.)

Sammanfattning

Många skolor har inte tillräckligt fungerande system för att ta reda på elevernas möjligheter, förutsättningar och behov.

Undervisningen i många skolor gör det inte fullt ut möjligt för eleverna att nå målen i svenska .

Många skolor behöver förbättra arbetet med att följa upp och bedöma hur det går för eleverna i alla ämnen i förhållande till de mål som finns i läroplaner och kursplaner.

Skolinspektionen ger flera rekommendationer som kan ha betydelse för att undervisningen ska utvecklas och förbättras....

Riktad tillsyn

Riktad tillsyn av handläggning och utredning av mottagande i särskolan

Signaler från granskningen av särskolan

Regeringsuppdrag (U2010/4860G)

Riktad tillsyn

30 kommuner/ 800 elevakter

Samverkan Socialstyrelsen och SPSM

- Handläggning och utredning inför beslut om mottagande, samt omprövning och utskrivning
- Underlag för beslut: Medicinsk, psykologisk, social och pedagogisk utredning
- Föräldrainflytande
- Rapport till regeringen – redovisa förslag till åtgärder för att öka säkerheten och förbättra kvaliteten i handläggning, utredning och beslut
- Beslut om krav på åtgärder till kommunerna

www.skolinspektionen.se